

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

Список використаних джерел:

1. Віте С. Взаємодія права окупації з економічними, соціальними і культурними правами: питання харчування, здоров'я і власності. Міжнародний журнал Червоного Хреста. Т. 90. № 871.
2. Габрелян Г. В. Взаємодія міжнародного права прав людини, міжнародного гуманітарного та кримінального права в питанні забезпечення права на здоров'я під час збройних конфліктів. Часопис Київського університету права. 2019. № 2. С. 232–237.
3. Права людини і професійні стандарти для військовослужбовців в документах міжнародних організацій. Кн. 1, 2. – Амстердам – Київ, 1996.
4. Рудюк С. П. Міжнародне гуманітарне право. Конспект лекцій. Київ : МО України, 2004. 201 с.
5. Якобсен Л., Весті П. Люди які пережили катування – нова група пацієнтів. – Київ, 1994.
6. Doswald-Beck L. Human Rights in Times of Conflict and Terrorism. Oxford Scholarly Authorities on International Law. 2011.

Ключові слова: захист прав людини, збройний конфлікт, стан війни, режим військової окупації.

Key words: protection of human rights, armed conflict, state of war, military occupation.

КІНАШ НАТАЛІЯ БОГДАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного, конституційного
та адміністративного права
Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту,
кандидат юридичних наук*

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО АКТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК НАПРЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Адаптація законодавства України до правових, насамперед до установчих актів Європейського Союзу (далі – ЄС) полягає у зближенні з сучасною європейською системою права, й має за мету розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, та спонукає використання ефективних міжнародних механізмів забезпечення прав людини. При цьому розвиток національної держави, зокрема і в безпековій сфері у рамках правового поля ЄС сприятиме поступовому зростанню добробуту громадян, приведенню його до рівня, що склався у державах-членах ЄС.

Наголосимо на тому, що питання адаптації законодавства України до установчих актів ЄС постало після підписання 14 червня 1994 року Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (далі – УПС) [1]. Згодом після того, як у 1998 року ця угода набрала чинності, в Україні почали створювати інституційний механізм адаптації та формувати

нормативно-правову базу для послідовної та ефективної реалізації цього важливого напрямку національної правової реформи.

Слід зазначити те, що метою адаптації законодавства України до законодавства ЄС є досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висувуються ЄС до держав, які мають намір вступити до нього.

Водночас, адаптація законодавства України до законодавства ЄС є пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу, що в свою чергу є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики.

Тому з цією метою реалізації зобов'язання із забезпечення відповідності національної правової системи відповідному *acquis communautaire* ЄС відповідно до УПС було ухвалено Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 18.03.2004 р., [2] що є базовим нормативно-правовим актом у цій сфері.

Відтак адаптація законодавства України має передбачати реформування її правової системи та поступове приведення у відповідність із європейськими стандартами прав людини й охоплювати приватне, митне, трудове, фінансове, податкове законодавство, законодавство про інтелектуальну власність, охорону праці, охорону життя та здоров'я, навколишнє природне середовище, захист прав споживачів, технічні правила і стандарти, транспорт, а також інші галузі, визначені Угодою про партнерство та співробітництво. Важливим чинником реформування правової системи України слід вважати участь України у конвенціях Ради Європи, які встановлюють спільні для цієї організації та ЄС стандарти.

Етапами правової адаптації, певна річ, є імплементація Угоди про партнерство та співробітництво, укладання галузевих угод, приведення чинного законодавства України у відповідність із стандартами ЄС, створення механізму приведення проектів актів законодавства України у відповідність із нормами ЄС.

Глобалізація світового господарства, уніфікація національних економік на засадах ГАТТ/СОТ, економічні тенденції в державах-членах ЄС щодо консолідованого єдиною грошовою одиницею Європейського Союзу, потенційна взаємовигідність вільної торгівлі є важливими факторами економічної інтеграції та розвитку торгівлі між Україною та ЄС.

Слід зазначити те, що розвиток процесу економічної інтеграції полягає у лібералізації і синхронізованому відкритті ринків ЄС та України, взаємному збалансуванні торгівлі, наданні на засадах взаємності режиму сприяння інвестиціям з ЄС в Україну та українським експортерам на ринках ЄС, запровадженні спільного правового поля і єдиних стандартів у сфері конкуренції та державної підтримки виробників. Економічна інтеграція повинна базуватися на координації, синхронізації та відповідності прийняття рішень у сфері економіки України та ЄС і передбачати ліквідацію обмежень розвитку конкуренції та обмеження застосування засобів протекціонізму, формулювання основних економічних передумов для набуття Україною повноправного членства у ЄС.

Окремо відмітимо, безпека України у контексті загальноєвропейської безпеки має ґрунтуватись на тому, що розвиток і зміцнення ЄС поглиблюють загальноєвропейську безпеку в усіх її вимірах.

Принцип неподільності європейської безпеки однаково важливий як для України, так і для ЄС та його повноправних та асоційованих держав-членів. Кооперативна безпека, пошук підходів до якої, поряд з іншими європейськими і трансатлантичними структурами, активно веде ЄС, має стати для України гарантією власної безпеки.

Визнання Європейським Союзом важливого значення України у формуванні нової архітектури європейської безпеки на третє тисячоліття може і повинно бути використаним як суттєвий важіль просування українських інтересів у відносинах з ЄС. Одночасно зміцнення безпеки України пов'язане і з забезпеченням економічної безпеки та політичної стабільності у державі.

Визнаючи на основі принципів Статуту ООН відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки за Радою Безпеки ООН і дотримуючись принципів і цілей Хартії європейської безпеки ОБСЄ, Україна та ЄС активно співробітничать з ООН, ОБСЄ, Радою Європи, іншими міжнародними організаціями у сфері заохочення і підтримки стабільності, запобігання конфліктам, урегулювання кризових ситуацій та постконфліктної відбудови, використовуючи для цього всі наявні можливості – від дипломатичної діяльності, надання гуманітарної допомоги і застосування економічних санкцій до здійснення функцій цивільної поліції та проведення на основі відповідного мандату ООН і/або ОБСЄ воєнних операцій для врегулювання кризових ситуацій.

Розширення та поглиблення політичного діалогу і співробітництва України із Західно-Європейським союзом (ЗЄС), який надає ЄС підтримку у визначенні оборонних аспектів Спільної зовнішньої політики і політики безпеки та забезпечує доступ ЄС до оперативних можливостей виконання гуманітарних і рятувальних завдань, завдань щодо підтримання миру та завдань збройних сил під час урегулювання кризових ситуацій, у тому числі проведення операцій з установлення миру, є одними з важливих факторів інтеграції України до ЄС.

Список використаних джерел:

1. Протокол до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами про Рамкову угоду між Україною та Європейським Співтовариством про загальні принципи участі України в програмах Співтовариства від 01.11.2011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a41/ed20111101#Text (дата звернення: 19.04.2023).
2. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15/conv#top> (дата звернення: 20.04.2023).

Ключові слова: адаптація законодавства, акти Європейського Союзу, *acquis communautaire*, європейська безпека.

Key words: adaptation of legislation, acts of the European Union, *acquis communautaire*, European security.

Дронов Владислав Юрійович Екологічна інформація як вид інформації у національному та міжнародному праві: право на доступ	347
Zhebrovska Krystyna, Riaboshapchenko Anastasiia Universal system of international protection of human rights: general principles	349
Канєнберг-Сандул Оксана Константинівна Проблеми та перспективи захисту прав людини в режимі військової окупації	353
Кінаш Наталія Богданівна Адаптація законодавства України до актів Європейського Союзу як напрям європейської безпеки	356
Мануйлова Катерина Вікторівна Особливості захисту прав людини в умовах збройних конфліктів та глобальних викликів сучасності	359
Пасечник Олена Владиславівна Трансформація медичного законодавства України в умовах воєнного стану	361
Печерова Ніна Григорівна Право власності, режими використання об'єкту, що внесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	363
Федорова Тетяна Сергіївна Ідея верховенства права у міжнародно-правовому дискурсі	366
Харитонов Роман Феліксівич, Замостенчук Анастасія Олександрівна Проблематика четвертого та п'ятого покоління прав людини	370
Цибульська Ольга Юріївна Окремі питання колізійних норм щодо правових наслідків шлюбу в умовах воєнного положення в Україні	372
Большакова Ольга Віталіївна Обмеження прав людини в умовах воєнного стану: законодавче врегулювання, межі, закордонний досвід	374
Hrebeniuk Dmytro Ai regulation in EU: the European Parliament's stand	377
Біляєвський Дмитро Сергійович Визначення та проблематика терміна «гібридна війна»	380
Бурдюжа Олександр Миколайович Правові основи діяльності ООН щодо гуманітарної допомоги	383
Галат Владислав Ігорович Істотні порушення міжнародного договору купівлі-продажу програмного забезпечення для захисту від кібератак	386